



**R E P U B L I K A  
S L O V E N I J A  
V I Š J E  
D E L O V N O  
I N S O C I A L N O  
S O D I Š Č E**

VDSS sodba Pdp 544/2009

**Sodišče:** Višje delovno in socialno sodišče

**Oddelek:** Oddelek za individualne in kolektivne delovne spore

**ECLI:** ECLI:SI:VDSS:2009:PDP.544.2009

**Evidenčna številka:** VDS0004694

**Datum odločbe:** 05.06.2009

**Področje:** DELOVNO PRAVO

**Institut:** odpravnina - invalidnost - delna upokojitev - osnova za izračun

**Zveza:** ZDR člen 64, 64/3, 109, 109/1.

## **Jedro**

Ker ZDR izenačuje pravice invalidov, ki v skladu s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju delajo krajši delovni čas, s pravicami delavcev, ki delajo polni delovni čas, tožnici, ki je bila zaradi invalidnosti III. kategorije zaposlena za polovični delovni čas, pripada odpravnina v višini, kot bi jo prejela, če bi delala polni delovni čas (izračunana na podlagi mesečne plače, ki bi jo tožnica prejela, če bi delala polni delovni čas)..

## **Izrek**

Pritožba se zavrne in se potrdi izpodbijana sodba sodišča prve stopnje.

Tožena stranka sama krije svoje stroške pritožbe.

## **Obrazložitev**

:

Sodišče prve stopnje je z izpodbijano sodbo razsodilo, da je dolžna tožena stranka plačati tožeči stranki neto znesek 3.129,90 EUR zakonskimi zamudnimi obrestmi od 28. 11. 2008 do plačila, v roku 8 dni pod izvršbo (1. odstavek izreka) ter ji povrniti stroške postopka v znesku 446,66 EUR v 8 dneh od prejema te sodbe, v primeru zamude z zakonskimi zamudnimi obrestmi od tako določene zapadlosti do plačala, na TRR pooblaščenca tožeče stranke, pod izvršbo (2. odstavek izreka). Odločilo je, da je tožena stranka sama krije svoje stroške postopka (3. odstavek izreka).

Zoper sodbo se je v odprtem pritožbenem roku pritožila tožena stranka iz vseh pritožbenih razlogov po 338.

členu ZPP. Predlaga, da pritožbeno sodišče sodbo spremeni ter tožeči stranki naloži plačilo stroškov postopka. Ne strinja se z zaključkom sodišča prve stopnje, da bi morala tožeči stranki izplačati odpravnino v višini dvakratnika dejansko izplačane plače v obdobju od marca do maja 2008. Poudarja, da je v skladu s 1. odstavkom 109. člena Zakona o delovnih razmerjih (ZDR) osnova za izračun odpravnine povprečna mesečna plača, ki jo je delavec prejel ali bi jo prejel, če bi delal v zadnjih treh mesecih pred odpovedjo. Glede na navedeno je tožena stranka pri izračunu odpravnine upoštevala plačo, ki jo je tožnica dejansko prejela po pogodbi o zaposlitvi, kar pomeni za 4 ure dnevno in ne za 8 ur. V primeru, če delavec dela krajši delovni čas, mu za ta čas pripada plačilo za delo, ki je odvisno od njegove dejanske delovne obveznosti, ki v konkretnem primeru znaša 20 ur tedensko, za 20 ur pa je tožnica prejela delno pokojnino. ZDR v 2. odstavku 66. člena določa, da ima delavec, ki dela krajši delovni čas, druge pravice in obveznosti (razen plačila za delo) enake kot delavec, ki dela polni delovni čas, če s tem zakonom ni drugače določeno. Ker 1. odstavek 109. člena ZDR jasno določa, kaj je osnova za izračun odpravnine (torej zakon izrecno določa osnovo), zato po mnenju tožene stranke ni mogoče kot osnove upoštevati plače za 8 ur, tj. polni delovni čas. Tudi 3. odstavek 64. člena ZDR določa, da ima delavec, ki je sklenil pogodbo o zaposlitvi za krajši delovni čas, pogodbene in druge pravice in obveznosti iz delovnega razmerja enake kot delavec, ki dela polni delovni čas in jih uveljavlja sorazmerno času, za katerega je sklenil delovno razmerje, razen tistih, za katere zakon določa drugače. Opozarja na določbo 4. člena ZDR, po kateri je mogoče kot plačo upoštevati le plačilo, ki ga delavec prejme za opravljanje dela po navodilih in pod nadzorom delodajalca, v konkretnem primeru pa je tožnik opravljal delo le 4 ure dnevno, zato glede na samo definicijo delovnega razmerja ni mogoče kot osnove za odpravnino upoštevati dvakratnika dejansko izplačane plače. Tožeča stranka bo delno pokojnino prejela še naprej, takoj po prenehanju izplačevanja denarnega nadomestila za primer brezposelnosti, torej tudi po prenehanju delovnega razmerja pri toženi stranki, kar še dodatno potrjuje zaključke tožene stranke, da se delna pokojnina ne more všteti v osnovo za odmero odpravnine. Priglaša stroške pritožbe.

Pritožba ni utemeljena.

V skladu z določilom drugega odstavka 350. člena Zakona o pravnem postopku (Uradni list RS, št. 26/99, s spremembami; v nadaljevanju: ZPP), je pritožbeno sodišče preizkusilo izpodbijano sodbo v mejah razlogov, ki so navedeni v pritožbi, pri tem pa je po uradni dolžnosti pazilo na bistvene kršitve določb pravnega postopka iz 1., 2., 3., 6., 7., 11. točke, razen glede obstoja in pravilnosti pooblastila za postopek pred sodiščem prve stopnje, ter 12. in 14. točke 2. odstavka 339. člena tega zakona in na pravilno uporabo materialnega prava. Ugotovilo je, da sodišče prve stopnje ni bistveno kršilo določb postopka, ob pravilno in popolno ugotovljenem dejanskem stanju je pravilno uporabilo materialno pravo.

Po določbi 1. odstavka 66. člena Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 42/02, s spremembami; v nadaljevanju: ZDR) ima delavec, ki dela krajši delovni čas v skladu s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, predpisi o zdravstvenem zavarovanju ali predpisi o starševskem dopustu, pravice iz socialnega zavarovanja, kot če bi delal polni delovni čas, po 2. odstavku 66. člena ZDR pa ima delavec iz prejšnjega odstavka, ki dela krajši delovni čas, pravico do plačila za delo po dejanski delovni obveznosti ter druge pravice in obveznosti iz delovnega razmerja, kot delavec, ki dela polni delovni čas, če s tem zakonom ni drugače določeno. Pri krajšem delovnem času torej ZDR posebej izenačuje pravice invalidov s pravicami delavcev, ki delajo polni delovni čas. Gre torej za posebni primer krajšega delovnega časa, ki ga predvideva 3. odstavek 64. člena ZDR, po katerem imajo sicer delavci, ki so sklenili pogodbo o zaposlitvi za krajši delovni čas, enake pogodbene in druge pravice in obveznosti iz delovnega razmerja kot delavci, ki delajo polni delovni čas in jih uveljavljajo sorazmerno času, za katerega so sklenili delovno razmerje, razen tistih, za katere zakon določa drugače. Ker torej ZDR pravice delavcev invalidov, ki v skladu s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju delajo krajši delovni čas, izenačuje z delavci, ki delajo polni

delovni čas, je v obravnavani zadevi podan pravni položaj, ko tožnici, ki je invalid III. kategorije invalidnosti ter je bila pri toženi stranki zaposlena za polovični delovni čas, pripada odpravnina zaradi odpovedi pogodbe o zaposlitvi zaradi nezmožnosti opravljanja dela pod pogoji iz pogodbe o zaposlitvi, zaradi invalidnosti, brez ponudbe nove pogodbe o poslovnega razloga, po 4. alineji 1. odstavka 88. člena in 1. odstavka 116. člena ZDR in v skladu s 1. odstavkom 102. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 106/99, s spremembami; ZPIZ-1) in 40. členom Zakona o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov (Uradni list RS, št. 16/07 - UPB; ZZRZI) v višini, kot če bi delala polni delovni čas. To pomeni, da je potrebno pri višini odpravnine upoštevati dvojni znesek mesečne plače, ki jo je tožnica prejela v zadnjih treh mesecih pred odpovedjo. Zaradi navedenega ni mogoče interpretirati določb ZDR in ZPIZ-1 tako, kot se za to zavzema tožena stranka v pritožbi. Drugačno razlogovanje bi namreč pripeljalo do situacije, ko bi bili invalidi neupravičeno prikrajšani za odpravnino; bili bi torej v slabšem položaju kot pred nastankom invalidnosti, bistvo posebnih določb, ki se nanašajo na invalide, pa je ravno v tem, da se delavcu zagotovi enak položaj, kot ga je imel pred invalidnostjo.

Ker gre za odpoved pogodbe o zaposlitvi iz razloga nezmožnosti opravljanja dela pod pogoji iz pogodbe o zaposlitvi, je pravilna odločitev sodišča prve stopnje, da je tožnica upravičena do izplačila prisojene razlike v odpravnini v neto znesku 3.129,90 EUR, v skladu z 2. odstavkom 116. člena ZDR, ki določa, da se v primeru odpovedi pogodbe o zaposlitvi invalidu po prejšnjem odstavku, torej pri odpovedi pogodbe o zaposlitvi invalidu zaradi nezmožnosti za opravljanje dela pod pogoji iz pogodbe o zaposlitvi zaradi invalidnosti in v primeru poslovnega razloga v primerih in pod pogoji, določenimi s predpisi, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje, oziroma s predpisi, ki urejajo zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov, glede pravic delavcev, ki niso drugače urejene s posebnimi predpisi, uporabljajo določbe tega zakona, ki veljajo za odpoved iz poslovnega razloga. Glede odpravnine, ki pripada delavcu invalidu, kateremu delodajalec odpove pogodbo o zaposlitvi iz razloga nezmožnosti opravljanja dela pod pogoji iz pogodbe o zaposlitvi, predpisi, ki urejajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje, oziroma predpisi, ki urejajo zaposlitveno rehabilitacijo in zaposlovanje invalidov, ne določajo drugačnih pravic, zato je tožnica upravičena do odpravnine po 1. odstavku 109. člena ZDR, ki določa, da je dolžan delodajalec, ki odpove pogodbo o zaposlitvi iz poslovnih razlogov ali iz razloga nesposobnosti, izplačati delavcu odpravnino, osnova za izračun odpravnine pa je povprečna mesečna plača, ki jo je prejel delavec ali ki bi jo prejel delavec, če bi delal, v zadnjih treh mesecih pred odpovedjo.

Ker pritožbeni razlogi niso podani, niti tisti, na katere je pazilo pritožbeno sodišče po uradni dolžnosti, je bilo potrebno pritožbo zavrniti in potrditi izpodbijano sodbo sodišča prve stopnje (353. člen ZPP).

Tožena stranka s pritožbo ni uspela, zato sama krije svoje stroške pritožbenega postopka, v skladu z določilom 1. odstavka 165. člena ZPP, v zvezi s 154. členom ZPP.

**Datum zadnje spremembe:** 11.02.2010